Ч. 293. (464). Львів, Пятниця дня 1. грудня 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В зайнятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Виходить що дня рано крім понеділка.

Ужови передплата у Львові:

На рік	18·— К.
„ піврюку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ піврюку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границю:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руска ч. 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 60 сот., за стрічку а в оповістках 80 сот., в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 10 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Українці і варшавський манїфест.

Під таким заголовком поміщує берлінська „Die Post“ з дня 20 падолиста сего року статю, як подано в редакційній ремарці, українського автора, укритого під кріптонїмом А. М.

З огляду на вагу питаня наводимо її за берлінською часописею в цілости.

„Акт світово-історичної ваги, проклямоване Польщі, читаємо, і цісарський манїфест про поширене галицької автономії, по своїй суті мають далекойдуче значінє й для усього українського народу. Чейже свого часу державно-німецькі часописи давали до пізнаня, що з управильненем польського питаня найде свою розвязку і рішене і українське питане. Можна було сподївати ся, що законні представники українського народу будуть в свій час поінформовані про заміри союзних правительств. Замісць того, — очевидно за порозумінєм з польськими провідниками — проголошене те, що нам довело ся почути. Тому то ми й не помилимо ся, коли скажемо, що се затаєне супроти другої інтересованої сторони мало свою важну основу: ходило о се, щоб дістати згоду Поляків на проголошене такого а не инакшого королївства. Чи кінець кінцем ті вигляди можуть бути задоволені, для того маємо вже тепер неоспоримі признаки. Правда, лишило ся ще точне означене границь нового королївства, але вже краківський „Czas“ з дня 6 падолиста пише виразно: „З Польщі, що стогнала під російським кнутом має повстати польська держава з можливо найдальше на схід висуненими границями“.

Потверджує се і український посол Василько, коли в свойому оголошеному в Берлїнї листї каже, що проклямаційний манїфест втягає в межі нового королївства области, які з історичного і державно-правного огляду є українськими, та бере на згляд втїлене в нову державу дальших чисто-українських ґуберній.

В промові, яку виголосив німецький канцлер в парляменті дня 5. цвітня, було сказано, що поміж балтийським озером і волинськими плавнями мешкають тільки Поляки, Литовці, Лотиші і Балти.

Нам непомірно прикро, коли канцлер в тій велитенській війнї вже не знає ніяких Українців, та рівночасно заявляє, що „для всіх народів мусїтиме бути одна Европа мирової праці“. Ми розуміємо слово „народи“ зівсім буквально і не хочемо тим самим сумнїватися, що теоретично мав канцлер слушність; одначе світово-історичний практичний акт обох правительств примушує нас переконати ся, що про наш народ забуто, коли освободжені українські землї: Холмщина, Підляше, Волинь мають бути втїлені до польської держави. Барон Буріян, опублікованєм червоної книги, хотів обманути український народ і його провідників дотично очікуваної ще тодї світової подїї.

Що хотіла осягнути тим Німеччина? Чи сотворене польської східної мархії і польської орґанїзаційної области? Де мають німецькі політики певність, що Поляки не забудуть на їх добродійство і не потягнуть в бік свого північно-східного сусїда? Хто заручить їм се тяжко витиснене ґерманофільство? Приятелї з учора і з завтра не однакі.

Ми далекі від того, щоби підсовувати німецькій диплЬоматії думку — нищити те, що здобула хоробрість німецького меча. Коли німецькі жовнїри борють ся о будучність і честь своєї батьківщини, то проливають кров в рівній мірі за добре імя Німеччини у других держав і народів, як за випробуваний змисл справедливости німецького народу. Дотепер були змаганєм Німеччини — свобідний розвиток і справедливе трактоване усїх народів.

Чи супроти того всього лежить в інтересі Німеччини позискати собі прихильність одної держави коштом мученицького народу? Бо ми, Українцї, боїмо ся того самого, чого бояли ся Балти, яких бесїдник на берлїнських зборах сказав: „Ми не можемо собі уявити, щоби Німеччина, що пролила стілько крови, віддала нас знова в насильні руки російського царату“. Тільки ми маємо подвійних ворогів.

Ми не маємо ніякого права, домагати ся чого небудь від Німеччини, але в нас є етична основа сподївати ся, що вона не забере нам того, що наше, щоби се відтак віддати нашому ворогови, о скільки не схоче втратити довіря нашого народу тепер і на будуче. Всеж таки Український народ мимо свого гіркого розчарованя не положе своїх національних змагань в могилу“.

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

Природа і мистецтво.

(Далї).

Музику дїлимо на інструментальну і вокальну та вокально-інструментальну.

До речі, одначе, кажучи і людський спів, коли послугуєть ся незрозумілими для нас словами (прим. чужомовними) або ті слова пропадають в повенї голосів (прим. в хорі) може належати до інструментальної музики. Інструментом являєть ся тут людське горло.

З огляду на форму, підчинена музика найбільш строгій, можна сказати, математичній правильности, особливо інструментальна музика. Симетрія, рівновага, розміщене, грають тут такуж велику ролю, як і в архітектурі.

Людський спів стоїть в такому відношеню до інструментальної музики, як різьба до архітектури. Безпосередністю виразу почуваня перевисшає спів усяку музику; але не дорівнує ріжноманїтности і засобови її средств.

Основні закони яким підлягає кождий музичний твір є: ритм порядок чергуючих ся звуків, темпо задержане загального відношеня між часом триваня звуків такт, що розкладає музичну цілість на певно число рівномірних частин.

Пасмо свобідних і ритмічно зложених звуків дає мельодію, душу музичного твору.

Дострочне злиттє кількох звуків разом творить гармонію.

Головне почуване, ідея музичного твору, незалежно від його величини, мусить усього його проникнути, напіхувати усї його композиційні частини і переходи та найти повний, заокруглений вираз у закінченю. Примітом „В сонаті — каже Маркс — проявляють ся два елементи. Вони стрічають ся і проникають себе в першій частині, в другій борють ся зі собою, міняють свою природу і характер, щоби в третій зєднати ся. Поруч них пливуть інтродукції, фінали і т. д. Усе розплітаєть ся з осібна, але належить до одної цілости“.

Коли музика бере собі в допомогу поезію (лїричку, фільософічну нїколи) то поезія повинна відповідати її глибиною почуваня і силою думки.

Людкевич не підіймає гураґану звуків, коли ілюструє ніжну лірику в роді „Черемоше, брате мій!“ Натомісць робить се, коли береть ся перекувати в музику почуваня, що нестримною бурею рвали ся з душі творця „Кавказу“.

Деякі віртуози вважають подвигом своєї амбіції — наслїдувати людські, звірячі та пташині голоси. Коли се їм вдасть ся, то є се технічна „штука“ але не мистецтво.

Справжня музика, се не наслїдуване голосів природи. Противно. Невдоволене хаосом голосів природи зродило музику.

XI.

РІЗЬБА.

Після архитектури і музики, мистецтв, що ділають безпосередно, звикли модерні естети чергувати малярство і різьбу, мистецтва, що ділають посередно, через житєвий змисл і до певної міри розумову рефлексію. Оба ті мистецтва, найбільше з усїх наслїдуючі. Щоб висловити якусь ідею в малярстві чи різьбі, потребуємо уже моделя, якого находимо в природі. Різьба дає тїлесне, трехрозмірне зображене тїла; вона доступна і для дотику, чим в роді „дотику“ послугуєть ся наше око оглядаючи різьбу. З огляду на матеріял, яким послугуєть ся різьба, на матеріял, що підлягає природним законам тяжести, свобода того мистецтва в великій мірі спутана. Далеко свобіднійше від різьби з того огляду малярство.

Послугуючи ся краскою і поверхнею користає на ілюзоричности, а тим самим має менше зависимости від невідмінних законів природи.

Тодї, коли сфера зображень малярства майже необмежена, то різьба чиста (не плоскоріз) примушена обмежити ся до одиничних постатий (рідко до ґруп) до тривалих, „статичних“ рухів; не може висловлювати почувань людської душі, які не висловлюють ся в формі людського тїла, а ми знаємо, що тих почувань не богато. Вони первісні, елементарні; тонкостий почуваня, для яких малярство має повний вираз, різьба висловити не в силї.

Похорони Цїсаря.

ВІДЕНЬ. Турецький наслїдник престола кн. Вагід Еддін Ефенді прибув тут нинї перед полуднем (29 с. м.) На двірци привитав його цїсар Карло і відвіз до замку, де князь замешкав. Пільний маршал арх. Евген прибув учора вечір. Поза тим приїхали; Пануючий Сасько-Кобурський князь Карло Едвард, Віртемберські князї Филип, Альбрехт і Роберт, княжна Тосканська Аліція і віртемберська княжна Марія.

АМСТЕРДАМ. Анґлійські часописї ідуть в обговорюваню смерти цїсаря слїдами італїйської і французької преси, за виїмком часописї „Manchester Guardian“, яка поміщує житепись пок. цїсаря і підносить його прикмети.

ДРЕЗНО. Саксонський король Фридерик Август і князь Іван Юрій виїхали по полудни до Відня на похорон цїсаря.

АМСТЕРДАМ. Анґлійські і французькі часописї з нагоди смерти цїсаря Франц Йосифа І. кидають на покійного монарха цїлою масою негідних соромних закидів. Смерть цїсаря дала їм нагоду до повтореня фрази про майбутне поконане австро-угорської монархії і Нїмеччини силами коаліції.

Світова війна.

Чи нова російська офензива?

„Бирж. Вѣдомости“ довідують ся із дипльоматичних жерел, що з боку Франції і Анґлії роблено на Росію напір в напрямі почину нової зачіпної дїяльности на котрому небудь із фронтів. Петроградський орґан припускає, що Росія вже доволї довго „спочиває“ і від довшого часу не взяла ся за нїяку офензиву на більшу скалю, одначе се не значить, щоби начальна військова команда не продумувала над далекойдучими плянами. Противно, треба припускати, що хвиля великої російської офензиви наближує ся, але матиме вона місце радше на північному анїж на полудневому фронтї. Заносить ся на початок рухливійшої воєнної дїяльности під Риґою.

„Загадочне становище Росії“.

Під заголовком „Загадочне становище Росії“ поміщують „Московскія Вѣдомости“ інтересну статю, звернену проти певного відлому французької і анґлійської преси. Московська часопись виходить із заложеня, що всякі закиди звернені останними часами з боку парижської і льондонської преси в російський бік, полягають на невідповідних інформаціях. Росія не винна в тому, що Румунії не ведеть ся. А що відносить ся до „Загадочного становища Росії“, то під теперішну хвилю Росія не може успішно оборонити ся, поки що воно мусить на далї остати „загадочним“... Вкінци заявляє часопись, що те „загадочне становище Росії“ під теперішну пору, в кождому случаю не вийде на некористь Румунії анї антанту.

Румунія над пропастию.

КОПЕНГАҐА. Часописї поміщують телеґрами з Петрограду в яких стверджуєть ся, що операції в північній Волощинї взяли дуже поважний оборот для Румунії. Виявляєть ся, що операції в Добруджі мали на цїли відтягнене ворожих сил і улегчене операцій Фалькенгайна. В Петроградї сподїють ся, що начальна румунська команда освободить своє ліве крило з теперішної грізної ситуації відповідним протинаступом.

ВІДЕНЬ. Царижський кореспондент „Corriere dela Sera“ пише про ситуацію в Румунії. В околиці Зимницї перехід через Дунай улегчують ворогови малі островики. Як видно з ворожих рухів, Макензен і Фалькенгайн підготовляють доосередний наступ на Букарешт.

Здаєть ся... додає „Corriere della Sera“ Макензен змагає до порішеня. Усе одначе залежить від того, чи Москалї наспіють на час і в відповідному числї. Також парижський кореспондент медіолянського „Secolo“ стверджує, що усе залежить від Росії і запевнює що російська підмога може надійти кождої хвилї. Румуни не подають ся для того, щоби уступали перед напором, але щоби уможливити Росії вибір відповідного терену.

ВІДЕНЬ. Зі Стокгольму доносять на основі інформацій з Яс: Румуни ставили сильний опір в останнїх боях, але не могли устояти ся перед перевагою ворога. Тому завзятому опорови відповідають застрашаючі втрати, які потерпів особливо перший корпус армії, що доповняєть ся з Букарешту; його втрати обчисляють на 20 тисяч людий.

ВІДЕНЬ. З Мальме доносять: До Одеси прибули конзулї: французький, анґлійський, російський і італїйський що утїкли перед ворогом із занятих міст Джіюрджію, Олександрії і Зімніци.

Усе населене находить ся в утечі.

ВІДЕНЬ. Доносять дорогою на Мальме і Берлін: Переднї сторожі армії Фалькенгайна і Макензена зустріли ся в місцевости Ляшчія.

Зєдинені армії дійшли вже до околиці міста Россіоре де Веде, обсадженого сильними відділами румунської кінноти, що належать до Букарештенської ґрупи.

По всякій імовірности Румуни опорожнять небаром цїлу ту область.

Підмога, яку їм прислано на сей терен, рішучо не вистарчає.

В Добруджі триває боротьба далї. Треба признати, що Нїмцї і Болгари побудували такі сильні укріпленя, для яких проломаня треба би армат найбільших розмірів.

ВІДЕНЬ. Доносять з Софії: Один з нїмецьких офіцирів, що прибули до Софії з фронту оповідає про перехід Дунаю армії Макензена що слїдує: Перехід Дунаю від Сістово до Зимницї доконано в середу в ночи під особистою управою маршала Макензена. Вже на кілька день перед тим без перестанку гриміли армати на берегах Дунаю.

В середу рано примушено румунську артилєрію до мовчанки. Макензен зарядив переправу, причім заявив: Можу узяти на себе всяку відвічальність що переправа моїх військ доконаєть ся так легко, що нїкому не спаде волосок з голови. Факти в цїлій повні ствердили слушність припущень пільного маршалка. Румуни майже зовсїм не були в змозї ставити опору в переправі, а в малих сутичках, до яких прийшло з прибережними сторожами згинуло ледви 6 людий а 20 було ранених.

Воздушний напад на Анґлію.

БЕРЛІН. Бюро Вольфа доносить: Нічю дня 28 падолиста морські воздушні кораблї обкинули з добрим успіхом пристанї і промислові заведеня середної Анґлії. На богатьох місцях завважено пожежі. Протидїлане було надзвичайно сильне.

Один воздушний корабель впав жертвою ворожої оборони; другий воздухоплав не вернув. Прочі вернули неушкоджені.

ЛЬОНДОН. Після останних звісток, напад цепелїнів на Льондон вирядив дуже легкі шкоди, хоч скинено до 1000 бомб. Одна жінка згинула з переляку. 5 мущин, 7 жінок, 4 дїтий ранено, 35 домів ушкоджене, Не вирядженo нїякої мілїтарної шкоди.

Нафтові засоби в Орсовій.

БУДАПЕШТ. „Az Est“ доносить що в занятій Орсові між иньшим остало в наших руках 670.000 літрів нафти.

Микола Миколаєвич redivivus!

БАЗІЛЕЯ. Аґенція Стефанї доносить з Цюріху, що великий князь Микола Миколаєвич зістав покликаний до головної кватири, щоби приняти команду російсько-румунських військ в Румунії.

З Греції.

РОТЕРДАМ. Як доносять з Льондону, льорд Роберт Чечіль, у відповіди на запит в справі положеня в Греції, сказав в палатї громад, що теперішня ситуація є надто штучна, щоби могла довше потривати. Треба буде вкінци вибрати поміж королем а Венїзельосом, що виконують правительственну власть рівночасно.

Союзники можуть цїлком безпристрасно вибирати, бо вони є ручителями конституції, яку король очивидно нехтує. Союзники не опустять Венїзельоса.

АТЕНИ. З огляду на події в Румунії настрій в Атенах більш ворожий для антанту. Військо і офіцири прихильні королеви заявили, що силою не допустять до видачі оружа і амуніції.

ЛЮҐАНО. Як доносить „Corriere della Sera“ правдивою причиною того, що Венїзельос виповів Болгарії війну є бажане Венїзельоса бути допущеним на мировий конґрес, коли-б офіцияльна Греція задержала невтральність.

Ріжні вісти.

ВІДЕНЬ. Пресова кватира повідомляє, що ворог уступив із Пітеску.

ВІДЕНЬ, „Fremdenblatt“ довідуєть ся, що в пятницю, 1. грудня в полудне, цїсар Карло прийме президію парляменту і президію палати панів.

ФРАНКФУРТ. „Frankfurter Zeitung“ доносить: Анґлія замовила в Америцї знова 800000 тон сталя для фабрикації ґранатів.

ФРАНКФУРТ. „Fr. Zeitung“ довідуєть ся з Льондону: „Daily News“ доносить з Вашінґтону: Посол Ґерард, що вертає в найблизшому тижнї везе з собою останну відповідь Америки в справі підводних суден, на чім скінчить ся обміна нот. Вільсон порішив зірвати свої зносини з Нїмеччиною, коли вона не додержує своїх обіцянок.

Посилайте жертви на

ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ

Львів, „Днїстер“ ч. кн. щ. 9.888.

Зпоміж матеріялів, якими послугуєть ся різьба, на перше місце виступає мармор і бронза. А всї матеріяли, кождий з осібна ставить до різьбара свої вимоги, допускаємий спосіб так технїчного як і мистецького обробленя, кождий матеріял кладе на творця свої пута.

Головним мотивом різьбарського зображеня є людське тіло, а звіринне тіло о стільки, о скільки в його формі дасть ся виразити якесь почуване. Тіло низших звірят (птахів і гадів) та цвіти більш належать до різьбарського промислу, до декорації. Найвірнїйше зображене ящірки чи черепахи дасть свідоцтво про технїчну умілість різьбара, не буде одначе твором мистецтва, в якому головна річ — почуване. Послугуючи ся людською постатю можна дуже богато виразити, чим і поясняєть ся факт, що найбільші різьбарі світа Греки, сотворили цїлий світ людських постатий „залюднили“ ними Олімп, Атени і Рим.

Спроби богатьох артистів єднати скульптурні постаті в ґрупи, здебільшого не вдають ся. Так само не вдають ся спроби висловити різьбою такі моменти, що припускаємі в малярстві, в різьбі не можуть мати місця з огляду на природні закони, яким вона підлягає. Не можна, приміром, в різьбі зобразити „Вознесеня“ Христа, що підіймаєть ся в небо треба би попідпирати рядом підпор, залізних штаб тощо, а се псує враженє, ослаблює його, відбирає спокій і рівновагу, те, чого в першій мірі вимагаємо від різьбарського твору.

Різьбарський твір, будь він з мрамору, глини, ґіпсу чи бронзи, дїлає своєю формою і лінією, губити ся в подробицях різьбареви не вільно, коли він не хоче свого твору позбавити суцїльности. Коли Греки поставили собі завданем дати в різьбі зразок ідеальної краси людської постаті, то для того пожертвували они всім, часом і житєвою правдою. Усім мусить пожертвувати артист, що змагає до ідейної суцїльности.

Кажуть, що Греки розмальовували свої різьби. Чи мало се місце і в якій мірі, се поки що не рішене. В кождому случаю, сучасним різьбарам поки що не вдаєть ся крашене різьб. Чи не в силї вони найти міри, секрету, чи в загалї се не можливе. На нашу думку, крашена різьба псує враженє. Вона гарна і суцїльна в одному тонї, питомому для свого матеріялу, але реалїстично забарвлена тратить спокій, її лінії затирають ся під краскою.

Різьба в відношеню до иньших мистецтв, мало свобідна ще й з иньшого огляду. Вона мусить достроювати ся до свого окруженя, до освітленя, загального тону і розмірів окружаючих її предметів.

Найкрасше можна висловити в різьбі памятниковість (монументальність) вже з огляду на спокій і повагу, що її цїхують. Зрозуміле, що через те, більшість справдїшних різьбарських творів, се перше всього памятники. Беручи з природи поодинокі форми різьба достроює їх, вибирає і стилїзує після вподоби і творчого смаку артиста.

(Далї буде).

Збіглець.

Мале чеське місточко. Понад дахами плила ніч. Домки скулились в тінях.,. усе спало. Від часу до часу злющі собаки своїм напрасним гавкотінєм колотили тишину ночи. Лиш в однім віконця біленої хатини блимало світло. Вона стояла осторонь від всіх своїх подруг. Сумувала. Се було прибіжище галицьких збігців. Проклята доля занесла їх аж у сі сторони.

Кілька камінних степенїв вели у середину хатини. Ліжко, два крісла, ось і все богацтво вузької комнати. На столі блимала мала нафтова лямпа. За столом при розтвореній книжці сидів блідий молодий мужчина. Його пальці тонули в густих золотих кучерах. Не читав... Його очи глядїли тупо в порожнечу, його душа полинула в рідне село. Давні спомини манили його, чарували. Недавнож прецінь був у своїх, недавнож любовав ся теплом родинного гнїзда. А тепер... Невмолима доля кинула його в грізне скитанє, загнала його аж у сей кут. Ті думки морочили його; туга, страх є своїх з настанєм завтра. Нинї субота... Дістав свою тижневу виплату, зі студента став фабричним робітником. Завтра недїля. Нїде і піти. Не розумів ще чужої, тутешної мови, ні не міг привичаїти ся до тутешних обрядів, звичаїв... Дві рясні сльози канули з очий молодця, думки летїли у далеку вітчину, а серце котанало в крови.

Била півнїч. На середмістю дались чути відмірені кроки нїчного сторожа, а за ними вслїд проникливий голос його сопілки.

Ляг спати... Ніч взяла його в свої обійми... заснув.

. . . .

Блїдолиций місяць вийшов глянути на світ. Його срібні крила мерехтїли в повіях легкої хмарки. З за неї глядїв він на світ. Далеко, далеко в тумані крились соломяні хати, виднїла лука з їх криш, перетворювались у попіл. Може се і були сторони блїдого молодця?

В задумі глядїв він на страшне пожарище, в задумі сховав ся за хмару.

(ФС)

НОВИНКИ.

— **Жалібна манїфестація українського учительства.** Головний видїл товариства учителів висших шкіл „Учительська Громада“ зібрав ся в недїлю 26. падолиста о год. 10. передпол. в конф. салї акад. ґімназії на торжественне жалібне засїданє з приводу смерти Його ціс. кор. Апост. Величества Франц Иосифа І. В засїданю взяли участь крім всіх членів видїлу також пп. радники Кокоруда і Громницький і члени учительського збору акад. ґімназії. Засїданє відкрив голова товариства проф. др К. Студинський промовою, в якій подав огляд культурних здобутків українського народу завдяки великодушній і доброгливій опіці бл. п. Монарха протягом Його довгого панованя. Промови вислухали присутні стоячи. Опісля порішено: 1) вислати кондоленційну телеґраму до цїсарської кабінетної канцелярії; 2) взяти участь в поминальнім Богослуженю; 3) взяти участь в депутації до його екец. п. намістника для висказаня слів співчутя і 4) помістити в найблизшім числї „Н. Школи“ статю про пановане бл. п. Цїсаря Франц Иосифа І.

— **З Вольфсберґа** пишуть нам під датою 25. падолиста. Вістка про смерть бл. п. Найяснїйшого Пана Франц Иосифа І. викликала в таборі українських виселенців у Вольфсберґу дуже глибоке враженє. Подано її до бараків телефонічно зі староства 22. падолиста о годинї $1/_{2}$9 рано і митю розійшла ся вона по усіх бараках, та перервала хід щоденного житя. Люди плакали та заводили.

В словах проявляла ся дійсно безгранична любов, та привязанє, до особи бл. п. Найяснїйшого Пана.

Велику страту відчули ті люди тим глубше, що поселені далеко від рідного краю та родини, а цїлою потїхою була думка, що про них памятає Найяснїйший Пан.

Місцевий комітет (в склад якого входять впр. о. прадат Гузар, радник др Левицький і директор Володимир Кабаровський) відбули коротке засїданє в справі потрібних заряджень та вислало іменем виселенців телеґрами до кабінетової канцелярії та другу на руки Вп. президента Романчука.

В школї зарядив директор Кабаровський на знак жалоби надзвичайну конференцію, на якій подав зборови учительському до відома сумну вістку, вислано телеґраму іменем збору і дітвори на руки Вп. пана през. Романчука, заряджено того дня участь дїтий в Богослуженю на якім явили ся і всї урядники з п. Чипчаром на чолї, а на найблизші дні відчити по клясах про житє бл. п. Найяснїйшого Пана. Не меньше сильне враженє викликала подана вістка і у дїтий і плачу не мож було успокоїти. Дїти з власного пориву і власних гроший покупили черні і срібні папері та прикрасили власноручно робленими цвітами портрети Найяснїйшого Пана у всіх клясах. Третий день голосять дзвони сумну вістку та відправляє ся рано поминальна служба Божа, вечером молебні за упокій душі Найясн. Пана; Церква набита народом. На похорон має виїхати двох делеґатів селян під проводом директора Кабаровського. — д.

— **Про занятє Монастира.** Кореспондент часописї „Times“ описує побідоносний вхід коаліційних військ до Монастира: Перша війшла до Монастира французька кіннота, що тепер сторожить в містї. Незадовго опісля наспіла російська і французька піхота. Перестрашене населенє не могло в першій хвилї відважити ся, щоби опустити доми і дивило ся на похід коаліційних військ з вікон. Щойно відтак вийшли жінки і почали сипати цвіти улицями, якими ішло військо. О 9. год. з рана війшли до Монастира французькі і російські полки з музикою і розвиненими прапорами. Перше всього почали гасити пожежі. Усї впевняють, що Монастир узято тільки дякуючи хоробрости Сербів. З того приводу усї Серби не тямлять ся від радости.

— **Смерть Еміля Верґерена.** Як доносять часописї, бельґійського поета Еміля Верґерена який приїхав до Руен на відчит, підчас поворота до Парижа, смертельно переїхала зелїзниця. Еміль Верґерен був найбільшим поетом Бельґії. Був він співцем нового житевого ритму: машинних колїс, крикливих сирен, уличного крику. Був пророком простолюдя, що стогне під ярмом капіталїзму. Його лірика, далека від усякої сантиментальности, уся була віддана політично-суспільній боротьбі.

Родив ся він 22. мая 1855 р. в Сак Аман в околицї Антверпії. Первісно був адвокатом, але покинув адвокатуру і посвятив ся письменству. В 1883 р. появила ся перша збірка його поезій. „Fiamenoles“ за якою пішли другі, що скоро прославили його імя. Великою популярністю тїшив ся в Німеччинї і других краях. З вибухом війни віддав поет свою ліру на службу національного фанатизму.

— **Бомби в Монахові.** Заграничні часописї широко розписують ся про доконаний напад лїтаків на Монахів, про що ми свого часу доносили. Виконав той напад французький летун Бюкамп. Виїхав він в пятницю о 8 год. з Бельфорту. Їхав через Баден-Баден і над Віртемберґом, нїким не доглянений. В Баварії опустив ся тільки на 200 метрів, бо небо було хмарне, щойно над Монаховом підняв ся висше. Кермуючи одною рукою апарат, кинув другою шість бомб одну за другою, цїляючи в двірець. Доконавши того звернув лет в напрямі Венеції, де опустив ся на французьке поле лїтаків. Він запевняє, що його нїде не острілювали, бо нїхто в Монахові не сподївав ся гостини ворожого летуна.

— **Невідомий вірш Гайнріха Гайне.** З початком грудня с. р. відбудеть ся в одного з берлїнських антикварів лїцитація автоґрафів „великих“, між які попав, невідомий досї вірш ґенїяльного нїмецького лірика Гайнріха Гайне. Находить ся він в памятнику сестри Фердінанда Лясаля, панї Фрідлянд з Парижа, приятельки поета. Написаний 13. марта 1846 р. в українському перекладї звучить:

Не дай, щоб радости вино
Розлило ся без цїли,
Як стрілу не лякаєш ся
Позволь йому — хай стрілить!
Побачиш щастя поблизу,
Лови його за уха!
А хатку в затишку будуй,
Не там, де завірюха.

Гарна сестра Фердинанда Лясаля була дружиною пана Фрідлянда, підприємця від „ґазу і тим подібних річий“. 1846 р. приїхала з чоловіком до Парижа а Гайне уладив в честь гостий банкет. На своє нещастє непрактичний поет вложив майже усе своє майно в ґазове підприємство пана Фрідлянда і воно розвіяло ся як ґаз...

ОПОВІСТКИ.

Четвер, дня 30. падолиста 1916.

Завтра: 1. грудня гр.-кат. Платона, римо-кат. Елїґіюша.

Нинї: 2. грудня гр.-кат. Авдия, римо-кат. Бальбіни.

○ **Заходом** української академічної молодїжи, відбуде ся в суботу, дня 2. грудня с. р. в Преображенській Церкві (вул. Краківська) о 9 год. рано

Поминальне Богослуженє

за Товаришів-академиків, полягших на полї слави, в рядах Українського Січового Війська та ц. к. Армії, на яке запрошуємо всю українську громаду.

Академічна Громада.

○ **Український Народний театр** „Бесїда“. Саля товариства ім. Лисенка при ул. Шашкевича ч. 5.

В суботу 2. грудня „Розладдє“ драма в 4 актах Николишина.

В недїлю 3. грудня „Мірале Ефрос“ побутова штука в 4 дїях з житя жидівського зі співами Якова Ґордіна.

В понедїлок 4. грудня „За двома зайцями“ міщанська комедія в 4 дїях зі співами і танцями М. Старицького.

Початок о год. 7.

Білети можна скорше набути в „Народній Торговлї“.

Послїдні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 30. падолиста 1916.

На східнім фронтї.

Фронт ґенерала пільного маршалка Макензена:

Успішно поступаюча наддунайська армія від переходу ріки полонила 43 румунських офіцирів, 2421 жовнярів, здобула 2 тяжкі армати, 36 полевих, 7 малих канон і 7 скорострілів.

Фронт ґенерала полковника арх. Йосифа:

Війська ґенерала Фалькенгайна заняли вчера Пітешті і Камполюнґ. В Камполюнґу полонили Баварці 17 офіцирів, 1200 жовнярів, здобули 7 армат і безлїч воєнного матеріялу.

Поміж долиною Уц а Тартарським провалом продовжали Москалї з великими масами жовнярів свої наступи для облегченя нашого напору на Румунів. Війська ґенералів фон Арца і фон Кевеса майже день і ніч стояли в завзятих змаганях з ворогом, що напирав раз-у-раз. На богатьох місцях боров ся чоловік проти чоловіка.

Російський наступ зломав ся. Незначні місцеві успіхи, не можуть нїчого в тому змінити, що велитенські ворожі жертви були даремні і вчера. Боротьба продовжає ся.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

Нїчого важного.

На італійськім фронтї.

На схід від Ґориції і на високорівни Карсту час до часу змагала ся арматна боротьба.

На півд.-східнім фронтї.

В Альбанії положенє не змінене.

Заступник шефа Ґенерального штабу
пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронтї.

Фронт пільного маршалка кн. Альбрехта віртемберського:

В Іпери наступав ворог після сильного

арматного підготованя. На поодиноких місцях відперто ворога в боротьбі груди о груди.

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престола Рупрехта:

При мрачному повітрю зменшила ся діяльність армат тільки поміж Сер і Анкр як також на відтинку ліса Сан Пер-Вас.

На східнім фронті.

Фронт ґенерала полковника арх. Йосифа:

В лісистих Карпатах і в пограничних волоських горах продовжали Москалі свої наступи, без замітних успіхів. Москалі осягли незамітних місцевих успіхів. В західній Волощині відперли ми румунські задні сторожі. Поза Пітешті взяли ми вчера Камполюнґ.

В Камполюнґу полонили Баварці 17 офіцирів, 1200 жовнярів, здобули 7 армат і безліч военного матеріялу.

Перший ґенеральний квартирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Адвокат

Др. Ізидор Голубович

перенїс канцелярію з Тернополя і веде її

у Львові, ул. Руська ч. 3. І. пов.

Дентистичне заведене

Д-ра Олександра Барвінського

при вул. Сикстуській ч. 17.

Виймоване зубів без болю і пльомбоване.

Штучні зуби в каучуку і золоті.

Українським Січовим Стрільцям роботи виконує ся даром.

Вгорекономичні подемкать ся у заступника Каса.

Адвокат краєвий

Др. Степан Баран

Львів, Ринок 10. І. поверх, (вхід з ґалерії).

Полагоджує справи цивільні і карні, справи причинкові, військові, вносить представлення до повітових комісій причинкових і жалоби до ц. к. адміністраційного трибуналу у Відни.

Оголошеня.

Глядаю учительки (ля) до науки 2-х дівчат з II. кл. гімн. Ласкаві зголошеня прошу на адресу: Олена Коломиєць — Ліщин п. Стрілиска нова. 1—3

Володимир Свідерський, хорунжий У. С. С. подає товаришам і знакомим свою адресу: Wien I. Universität.

Найновійше і найдешевше видане

Творів Тараса Шевченка

в двох томах (І. том, стор. 552, ІІ. том, стор. 544) можна набути в Канцелярії Товариства „Просвіта“, Львів, ринок 10. Кождий том коштує 2 кор. 50 сот. в красшій оправі або 2 кор. в оправі звичайній. На почтову рекомендовану пересилку треба долучити 55 сот. По одержаню гроший в гори висилає ся на кожду подану адресу, також полевою почтою (Feldpost).

Пошукує ся сейчас інтеліґентної женщини де ведення домашного ґаздівства. Адреса: о. Михайло Бачинський — Григорів п. Журів. 2—3

Земельний

Банк Гіпотечний

Спілка акційна у Львові

Підвале ч. 7.

Конто почт. Щадн. ч. 116.984.

Жирове Конто в Австр.-угор. Банку.

Складайте ощадности взагалі зайві гроші на процент, щоби кожда корона могла служити народньому господарству, та вам приносити зиск, а не марнувала ся.

Акційний капітал . . . К. 1,300.000

Резерви Банку . . . . „ 300.000

Приймає вкладки на біжучий рахунок від К. 10·— на 4 проц.

Уділяє гіпотечні і векслеві позички.

Виплачує купони від заставних листів.

Виміняє по користнім курсі російські рублї і німецькі марки.

Певність льокацій запоручують: акційний капітал Банку і резерви.

На жадане висилає посвідки зложения (чеки) Почтової Щадниці.

Не минайте а перечитайте!

Чи варто за невеликі гроші в тих тяжких часах розвеселити ся?

Певно кождий скаже, що варто.

За 1 К. 80 сот. можна 900 рази засміяти ся!

Саме тепер вийшла обемиста книжка (девять аркушів друку), котра містить в собі

900 словами девятьсот

Дотепів, вигадок і жартів.

Хто хоче розвеселити ся, а таких в теперішнім часї буде певно богато, нехай чимскорше спровадить собі сю книжку, бо задля великої дорожнї і браку паперу наклад зглядно невеликий. Сю справді на часї книжку видало Товариство „Просвіта“. Канцелярія Товариства у Львові (Ринок ч. 10) висилає її безпроволочно тому, хто пришле переказом на саму книжку 1 К 80 с. (Члени „Просвіти“, що заплатили вкладку, платять тілько 1 кор. 30 сот.), а на рекомендовану пересилку 35 сот.

Оправлений в полотно примірник коштує без почтової пересилки о 50 сот. більше.

Радимо спішити ся!

Артистичне

Заведене ритівниче

найдешевша фабрика кавчукових стампіль

Д. ВАЙСА

у Львові вул. Сикстуська ч. 13.

виконує гарно всї ритівничі роботи з металю, литі і прасовані.

Таблиці і шильди литі в ріжних металях, адреси до машин і на двері, надгробні таблиці, назви вулиць і числа на доми.

Всї замовлення виконує ся в якнайкоротшім часї.

Купуйте і замовляйте!

Календарець „РУСАЛКА“

:: Ціна: штука 30 сот. (почт. 35 сот.) ::

10	штук з почт. оплатою	К 3·—
25	„ „ „	„ 7·20
50	„ „ „	„ 13.50
100	„ „ „	„ 25·00

Від 25—100 шт. поручено (рекомендовано)

Печатаєть ся відривний денний :: :: календар на 1917 р. :: ::

Замовленя приймає:

А. ОКПИШ, Львів, Ринок число 36.

:: :: Календарець на 1917 р. :: :: „РУСАЛКА“

За готівку з гори, бо за побранєм почта не приймає. :: ::

Українські молитвенники.

І. Хвалите Господа з Небес.

гарного формату, звиж 750 сторін друку, є найновійшим молитвенником в чистій народній мові.

Зміст Молитвенника: Щоденні молитви ранїшні і вечірні. Найважнїйші пісні з вечірні і утрені. Літурґія св. Йоана Золотоустого. Образець Тайни покаяня. Молитва перед і по сповіди, перед і по Причастю. Молитви на час великого посту і на більші свята. Акафисти, тропарі і кондаки воскресні, щоденні і на більші свята. Найбільша збірка коляд і церковних пісень. Пасхальна таблиця.

Молитвенник друкований гарними черенками на білім тривкім папері коштує: 1. в переплеті з плюшу зі золоченими берегами і скобкою К. 7·—. 2. В переплеті зі шкіри зі золоч. берегами К. 5·00. 3. В переплеті в полотно з мармуровими берегами К. 3·00.

ІІ. Малий молитвенник народною мовою, малого догідного формату. Оправлений цілий в полотно з витисками 1 корона.

Молитвенники можна дістати за попереднім надісланем гроший: в Канцелярії Товариства „Просвіта“ у Львові, Ринок ч. 10. До замовлень доплачує ся 45 сот. на пересилку почтову.

Важне для тих, що мають своякі в Америцї.

Хто захотїв би мати зносини з своїми свояками в Америці, та діставати від них грошеві посилки або листи, най напише нам коротенький лист в нїмецькій мові, в котрім одначе повинна бути мова лише про фамілійні справи, але нічого про політику, або про війну. В листі треба подати американську адресу свояків, написану на коверті, а лист — вложити в другу коверту, на котрій написати імя, назвисько і докладну адресу посилаючого та післати на адресу: Henry C. Zaro, Bankier, per Adresse Dresdner Bank. Berlin W. 56.

ПОРТРЕТИ

Франко	по 50 сот.	Мазепа
Мазепа		Шептицький
Шептицький		Франко

Всї три портрети однакового формату.

Замовляти можна найменше по 5 примірників. На звичайне порто належить зложити 30 сот., на рекомендоване 55 сот.

Замовленя і гроші висилати на адресу: Канцелярія Товар. „Просвіта“ у Львові, Ринок ч. 10.

При полагоджуваню закупна просимо покликувати ся на „Українське Слово“.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL